Talous ja verotus
Anita Isomaa

14.1.2022

VM187:00/2021

Lausunto asiassa "Ehdotus neuvoston direktiiviksi koskien pöytälaatikkoyhtiöiden väärinkäytön estämistä verotuksessa sekä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin (EU) 2011/16 muuttamisesta"
Kirjoita tähän

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n lausuntoa otsikkoasiassa. EK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa.

Neuvoston direktiiviehdotuksen tavoitteena on estää ns. pöytälaatikkoyhtiöiden käyttämistä veronkiertotarkoituksiin unionin alueella. Komission ehdotuksen mukaan useista viime vuosien merkittävistä verolainsäädäntöön vaikuttaneista hankkeista huolimatta niin sanotut pöytälaatikkoyhtiöt, joilla ei ole juurikaan substanssia tai taloudellista toimintaa, muodostavat riskin veron välttämiselle tai kiertämiselle. Komissio viittaa tämän johtopäätöksensä osalta erityisesti julkisuudessa paljon huomiota saaneisiin OpenLux ja Pandora Papers -tietovuotoihin.

Aggressiivisen verosuunnittelun ja siihen liittyvien ilmiöiden ehkäiseminen jälkikäteisen valvonnan lisäksi myös ennaltaehkäisevin lainsäädännöllisin toimin on toki arvokasta. Toisaalta, kuten komissiokin toteaa, merkittävä määrä aggressiivista verosuunnittelua ehkäisevää ja viranomaisten välisen tiedonvaihdon mahdollistavaa, osin huomattavan kattavaa ja ankaraakin uutta sääntelyä on kuitenkin jo aiempien päätösten johdosta tullut voimaan viimeisten 5–10 vuoden aikana.

Direktiiviehdotuksessa kuvattua riskiä pöytälaatikkoyhtiöiden käyttämisestä veron välttämisen tarkoitukseen voidaan pitää nykytilassa liioiteltuna. Julkisuudessa käsitellyt tietovuodot ovat koskeneet järjestelyjä, jotka on toteutettu ennen OECD:n BEPS-hankkeen johdosta tehtyjä, laaja-alaisia lainsäädännön muutoksia. ATAD-, DAC- ja BEPS-paketit, erityisesti OECD:n päivitetyt siirtohinnoitteluohjeet, ovat tehneet pitkälle mahdottomaksi voittovarojen siirtämisen tyhjiin pöytälaatikkoyhtiöihin. Esimerkiksi OECD:n BEPS-hankkeen johdosta tehdyt muutokset on tehty kansallisiin ja EU-tason säädöksiin vaiheittain vuodesta 2015 alkaen aina viime vuoteen saakka. Onkin selvää, että jo tehtyjen, viimeaikaisten muutosten vaikutuksista ei ole vielä olemassa dataa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Talous ja verotus
Anita Isomaa

14.1.2022

Direktiiviehdotus vaikuttaisikin perustuvan tilanteeseen ennen ATAD I&II -direktiivien ja lukuisia muutoksia kokeneen DAC-direktiivin, 4. rahanpesua estävän direktiivin, veroasioissa yhteistyöhaluttomia lainkäyttöalueita koskevan EU:n luettelon, OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden vuoden 2015 muutoksien sekä useiden BEPS-toimenpiteiden käyttöönottoa. Vaikuttaa erikoiselta, että näiden toimenpiteiden jälkeen voisi yhä olla olemassa tilanteita, joissa pöytälaatikkoyhtiöitä voitaisiin hyödyntää sinänsä lainmukaisiin mutta verotuksellisesti ongelmallisiin toimiin.

Direktiiviehdotuksesta ei ilmene konkreettisesti, miltä osin nämä toimenpiteet eivät ole toimineet toivotulla tavalla. Jos taas näiden toimenpiteiden kansallisessa toimeenpanossa tai jäsenvaltioiden yhteistyössä on ollut ongelmia, olisi näiden ongelmien korjaaminen ensisijaista suhteessa nyt kysymyksessä olevan direktiiviehdotuksen edistämiseen. Sen sijaan, että pöytälaatikkoyhtiöiden käyttöön puututtaisiin uudella, hallinnollista taakkaa lisäävällä direktiivillä, tulisi selvittää tarkemmalla tasolla, miltä osin nykyinen säätely ei ole riittävää ja sitä tulisi täsmäpaikata. Jos unionin jäsenvaltiot eivät taas hyödynnä jo olemassa olevia verotus- ja raportointityökaluja, tulisi tällaiseen käyttäytymiseen puuttua muutoin. Sitä, että jäsenvaltiot eivät käytä niillä olevia työkaluja, ei voida paikata lisäsääntelyllä, joka ei poista tätä juuriongelmaa.

Direktiivin on vaikea nähdä tuovat lisäarvoa, joka ylittäisi siitä verovelvollisille ja verohallinnoille syntyvän hallinnollisen taakan. Sääntely olisi ainakin paikoin päällekkäistä suhteessa velvoitteisiin, jotka perustuvat jo voimassa oleviin ATAD- ja BEPS-toimenpiteisiin.

Jos direktiivin voimaansaattamista kuitenkin pidetään välttämättömänä, sen osumatarkkuutta tulisi parantaa kattamaan ainoastaan sellaiset tilanteet, joihin ei liity tällä hetkellä vastaavaa sääntelyä. Lisäksi direktiivissä mainitun vapautuksen saamisen pitäisi olla mahdollista hallinnollisesti mahdollisimman kevyessä menettelyssä.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Penna Urrila
Johtaja